

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

69. An quando falso exprimitur substantia voti, corruat dispensatio? Ex p.
8 tr. 3. res. 66.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76359](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76359)

Religionis obligationem habet, castitatem interim servat. Propter quod non est veniale, Pontificem fuisse concessurum talem dispensationem solum, si alterius voti conscius fuisset. Et confirmat hoc, quia non videtur posse dari causa iusta, ad dispensandum in voto castitatis cum eo, qui ligatus est voto Religionis: tunc quia votum Religionis etiam obligat ad non nubendum, & licet non obliget statim ad castitatem, tamen obligat ad premitendam illam: tum etiam, quia talis persona, licet difficultatem habeat in servanda continentia, non potest illi succurrere per matrimonium, ratione alterius voti, & clauso hoc medio, tenetur absolute vincere illam: ergo tunc causa est sufficiens, & irrationabilis ad talem dispensationem. Et quo ad hoc, bene equiparatur hæc duo vincula cum aliis impedimentis matrimonij.

4. Sed his non obstantibus, Basilius Pontius de matrimonio, lib. 8. cap. 17. num. 24. & Castrus Palauus tom. 1. tract. 3. disp. 6. punct. 16. §. 4. n. 13. credunt satis esse probabile impetrare posse dispensationem in voto castitatis, etiam si taceas votum religionis. Quia votum Religionis non obligat ad perseverandum: ergo dispensatio pro voto castitatis utilis esse potest, casu quo in religione non perseveres. Item esse utilis potest toto tempore, quo Religionem experiris, ne tot peccata committas: & ex hac utilitate dari potest sufficiens causa dispensationis. Secus verò dicerem de solo voto non nubendi, quia non videtur adesse posse causa dispensandi in illo, si votum Religionis perseveret.

RESOL. LXVIII.

An qui vovit se perseveraturum in Religione, & explicet se vovisse Religionem, dispensatio sit valida? Et an, si voto Religionis superaddas votum illius perseverantiae, ad amplius obligeris? Ex part. 8. tr. 3. Refol. 53.

1. Negativam sententiam tenet Merolla tom. 1. disp. 4. cap. 6. num. 358. qui citat Navarum, Philarchum, Lopez, Rodriguez, & Sanchez, quibus ego addo Salas de legibus, disputation. 26. sect. 15. n. 122. ubi sic ait. Dubium quintum est, an sit dispensatio subreptitia, cum quis vovit se perseveraturum: tamen solum expressit se vovisse Religionem. Respondeo esse subreptitiam, quia hæc vota sunt diversa. Ita ille.

2. Sed hæc resolutio pendet ex illa satis difficili quaestione, an si voto Religionis superaddas votum illius, perseverantiae, amplius obligeris. Ratio difficultatis est: quia votum Religionis non est votum solum de suscipiendo habitu, sed de perseverando in illo media professione; quia est votum de Religione, quæ non est absque professione, seu trium votorum in Religione approbata emissionem: ergo votum perseverandi, & profitendi, voto Religionis nihil addit. Deinde obligati non potes ad profitendum, nisi præmissa probatione: quia non potes obligati contra formam, & dispositionem iuris communis. Sed de ratione intrinseca probationis est, ut si probatum consentaneum inuentum fuerit, admittatur, sin minus, respiciatur: ergo quantumcumque ad professionem faciendam obligeris, poteris probatam Religionem respicere, si tibi incongrua visa fuerit; si cuti pares, cum Religionis suscipiendæ voto ligatus es: sic docuit Aragon 2. 2. question. 88. art. 3. circa solut. ad 2. Sotus lib. 7. de iustit. question. 2. art. 1. ad 3. Petrus de Ledesma 2. tom. summ. tract. 10. c. 3. dub. 7. casu 4. Emanuël Sà verb. votum, num. 13.

Sup. hoc in
tom. 8. tr. 4.
Refol. 50. &
cursum & re-
citatur in
§. vlt. Ref. 37.
& in tom. 4.
tract. 3. Re-
solut. 100. à
lin. 3. & in
Ref. 101. §. 1.
prope finem.
à vers. Pero
si hico vo-
to, & seq.
Sed lege cas
per totas.

Et hæc sententiam Lessus lib. 2. cap. 47. dub. 5. numer. 46. & Suarez de Relig. tom. 3. lib. 4. cap. 4. numer. 2. & seqq. probabilem existimant. Sed alij contrarium docent. Vide Layman lib. 4. tractat. 5. c. 6. n. 13. Azorium tom. 1. lib. 11. c. 22. q. 8. & alios penes ipsos.

3. Nota, quod post hæc scripta inveni Magistru[m] Texeda in Theolog. moral. tom. 2. lib. 3. tractat. 3. n. 183. docere dispensationem, de qua loquimur, non esse si brevitatem.

RESOL. LXIX.

An quando falso exprimitur substantia voti, commutatur dispensatio? Ex part. 8. tr. 3. Ref. 66.

§. 1. Respondeo, quod si votum falsò explicatum sit gravius, ac difficilius dispensationis, ita distinguendum est. Si votum meum sit minus diversum, ita ut neutrum includatur in alio. Est in ira dispensatio. Ut si proponatur votum Ierosolymitanae peregrinationis, cum sit Compostellana, aut votum castitatis, cum sit ieiunandi unica die. Ratio est, nam cum sint diversa vota, nec unum claudatur in altero, dispensatio in vno nequit explicari, ut censetur in altero concessa. Si verò unum includatur in altero, tanquam pars in suo toto: ut si fuit votum non nubendi, aut non fornicandi, & explicetur votum castitatis, valebit utique dispensatio; quia cum dispensans in toto, censetur in eius parte dispensare, illa vota verè emissa clauduntur in dispensatione. Similiter, si explicetur votum Ordinis sacri; cum tamen sit non inveniendi matrimonij, valet dispensatio: quia illud obligat ad non inveniendum matrimonium, & ad aliquid amplius. Si verò votum emissum esset non fornicandi, non valeret dispensatio; quia votum propositum suscipiendi Ordinem sacrum, non obligat ad non fornicandum, & proinde votum verum non clauditur in expresso. Sic tenent Suarez tom. 2. de relig. lib. 7. de voto, cap. vlt. n. 6. & seqq. Sanchez lib. 4. summa cap. 47. n. 28. & seqq. & alij.

RESOL. LXX.

An facultas delegata dispensandi vota extendatur etiam ad ea commutanda? Ex part. 8. tr. 3. Ref. 43.

§. 1. Negativam sententiam tenet Valentia tom. 3. disp. 6. quaest. 6. punct. 7. Azorium tom. 1. lib. 11. c. 20. q. 4. & c. 18. q. 7. Sanchez de Matrimon. lib. 8. disp. 2. n. 15. & alij. Probatur hæc opinio, quoniam hæc potestates sunt diversæ rationis, neque una continetur in alia: ergo cui conceditur, una, non hoc ipso censetur concessa & altera.

2. Confirmant Primò, quoniam maior scientia requiritur in commutandis, quam in dispensandis votis: ergo cui conceditur potestas dispensandi, non eo ipso conceditur potestas commutandi, cum minor scientia requiratur ad dispensandum, quam ad commutandum. Secundò; nam non hoc ipso, quod alicui auferatur potestas commutandi auferatur potestas dispensandi, confertur potestas commutandi. Consequenter probatur, quia si valet argumentum à maiore ad minus affirmatiuè, ut potest maius; ergo & minus, valebit etiam argumentum à minori ad maius negatiuè, ut non potest minus; ergo nec maius.

§. 3. Sed

Sup. in hoc
tom. 8. tr.
Refol. 43.
§. 2. Secundo
ad medium
Docetur
& in tom.
tr. 3. Refol.
quantitas
citra ha
vlt. Refol.
à contractu
sentia iura
rogatione